

KONJUNKTIV PREZENTA AKTIVA (ispunjiva želja, zapovijed, poticaj..)

Vivat Croatia!

Vivat, floreat, crescat schola nostra!

Nihil faciāmus irati! (zapovijed)

Sit tibi (et ossibus tuis) terra levis! (želja)

Pax Domini sit semper vobiscum.

Gaudeāmus igitur! (poticaj)

Ne cures verba hominum invidentium! = Ne brini se za riječi zavidnih ljudi! (zapovijed)
invidens,-ntis

Ne simus ingrati ! = Ne budimo nezahvalni! (poticaj)

Amicum ne deseras! (blaža zapovijed) = Prijatelja ne napuštaj!

Cives leges observent! = Građani neka štuju zakone! (zapovijed)

Ne mendacia dicatis! (zapovijed)

Dicat quis. (mogućnost- rijetko) = Mogao bi tko reći.

Amēmus litteras et legāmus opera bonōrum auctōrum! (poticaj)

Optimus praesit! = Neka najbolji bude na čelu! (želja) praesum,praeesse = biti na čelu

Nimius ne credas fortunae! = Ne vjeruj odveć (suviše) sreći! (zapovijed)

Amici amicaeque meae, semper valeātis!

Ne laeta verba exspectēmus ab homine tristi. = Ne očekujmo vesele riječi od tužnog čovjeka.

Intrent audaces milites in campum, proelium commissum est.! (zapovijed) = Neka uđu
odvažni

Secernant probos homines ab improbis! =Neka odvoje poštene ljude od nepoštenih!
Secerno,3.

Ne deserātis amicos! (zapovijed) Nemojte napustiti... deserо,3.deserui,desertum

Audeant illi viri et feminae esse fortes. =Neka se usude (osmjele) biti hrabri... audeo,2.ausus
sum =usuditi se, smjeti

Iam diu sedemus; vadāmus, properēmus. (poticanje) vado,3. Ići,poći propero,1. = požuriti
= Već dugo sjedimo; podimo, požurimo.

Aristonicus (eo consilio = s tom namjerom) servis libertatem dat ut eos contra Romanos incitet. ....dedit....incitaret.)

Morbus me impedit ne ad vos veniam.

Corpus enim somnō et multis aliis rebus eget ut valeat; animus ipse se alit. (Seneca) somnus,-i,m. egeo,2. -ui (+abl) = trebati, oskudijevati, nemati alo,3.alui,altum = hraniti,odgajati

A criter pugnamus ne bellum longum sit.

Ad te scribam ne sententiam meam ignores.

Optāmus ut mens sana sit in corpore sano.

Cives ad arma currunt ut urbem defendant.

Vinum bibite ut fortes sitis.

Timeo ut laborem sustineas. sustineo,2. sustinui = podnositi

Do ut des. = Dajem da mi uzvratiš.

Cum curā docet ut discipuli bene discant. =...da bi učenici naučili...

Edimus ut vivāmus, non vivimus ut edāmus. = Jedemo da bismo...

Diligenter discant! (zapovijed)

Diligenter discāmus ! (poticaj)

Doceāmus cum magnā delectatione linguam Latinam! (poticaj) ...s velikim uživanjem

Exerceāmus memoriam poēmatibus sollemnibus nostri poētae clari. (poticaj)

Sol efficit ut omnia floreant. efficio,3.effeci = činiti, izvršiti

Qui beneficium dedit, taceat; narret qui accēpit . (Seneca)

De mortuis nihil nisi bonum dicāmus. (Diogenes)

Ratio dūcat, non fortuna. (Livy)

Discāmus ne ignari simus! = Učimo da ne budemo neznačice! (poticaj) (2 konjunktiva)

Rapiāmus, amici, occasionem de diē. (Horatius) (poticaj)

Parens ipse nec habeat vitia nec toleret. (Quintilianus) tolero,1. = podnositi

Praecepta tua sint brevia ut cito discipuli ea discant. (2 konjunktiva)

Nepos tuus ā mensā discedat ne ista verba acerba audiat. (2 konjunktiva) discedo,3. = otići,udaljiti se

Feminae ad ludos semper veniunt ut videant et ut ipsae videantur. (Ovidius) PASIV

Ex urbe nunc discēde ne metū et armis opprimar. (Cicero)

Arma togae cedant. (Cicero) = Neka oružje ustupi mjesto togi. (Okanimo se rata pa živimo u miru.)

Qui desiderat pacem, praeparet bellum. (Vegetius, vojni analitičar)

Sit vis tecum! Star Wars

Magna voce avarus clamat ut omnes audiant. =Škrtac više velikim glasom da svi čuju (da bi svi čuli)

Ut amicum habeās, sis amicus. (2 konjunktiva)

Malas amicitias cave ut gravissima incommoda vites. = Čuvaj se lažnih prijateljstava da izbjegneš najteže nevolje. caveat,2. = čuvati se

Nos historiam Illyriōrum discimus ut eam alteris declarāre possimus.

Multi homines propterea vivunt ut edant et bibant.

Aures duas et unum os habemus ut plura audiāmus quam dicāmus (loquāmur).
loquor,3.locutus sum

Venīmus ut videāmus. = Dolazimo da vidimo.

Consistāmus ut sepulchrum clarae nostae cognatae videāmus. (poticanje) (2 konjunktiva)

Mater mea ad eum venit ut ei nubem apparentem indicet.

Quidam delectationes et beneficia aliis praestant ut beneficia similia recipient. = Neki čine pogodnosti i dobročinstva drugima da bi slična dobročinstva primili. praesto,1. = činiti, odlikovati se

Petis ut tibi exitum avunculi mei enarrem. enarro,1. = prepričati

Cogitem nunc de hac rē, et tum non errabo.

Itaque prō patriā etiam maiora melioraque nunc faciāmus.(poticaj)

Auctor sapiens et diligens turpia vitet et bona probet.

Bonos libros nobis dent ne malos legāmus. (2 konjunktiva)

Imperium duci potentiori dabunt ut hostes acerrimos avertat. =Carstvo će dati moćnijem vodi da neprijatelje najžešće odbije. averti,3. = odvratiti,odmetnuti

VEZNIK: quo (=ut eo)= da što (s komparativom)

Agri ab agricolis non semel arantur quo copiosiores fructus edant.

Difficulter laborāmus quo faciliu vivāmus. = Teško radimo da bismo lakše živjeli.

KONJUNKTIV IMPERFEKTA AKTIVA (**neispunjiva želja za sadašnjost**; neostvariva mogućnost u sadašnjosti; sumnja ili kolebanje u prošlosti; ostvariva mogućnost u prošlosti))

Utinam plus scirem!

Utinam reliquam partem vitae meae sic vivere possem!

Utinam populus Romanus unam cervicem habēret! (Kaligula)

Utinam plurimi homines honesti ut Socrates essent!

Utinam copiam tantam virōrum innocentium haberetis!

Utinam amicum fidelem haberem! (želja)

Utinam liberi ne perderent mores bonos parentium!

Utinam omnes homines iusti essent! (neispunjiva želja)

Utinam dignitati magis quam imperio homines studerent!

Utinam lingua Latina ne esset gravis discipulis!

Ubi ferias agerem? Gdje sam mogao provesti praznike? (mogućnost za prošlu radnju)

Quis omnia proelia et victorias enumerāret? = Tko je mogao izbrojiti ... (mogućnost za prošlu radnju)

Quis crederet? = Tko je mogao vjerovati? (mogućnost za prošlu radnju)

Romani legatos ad Teutam miserunt ut reginam admonerent.

Princeps arma meliora in manibus militum posuit ut hostes terrent.

Vēnimus ut videremus. = Došli smo da bi vidjeli.

Hoc tantā benevolentiā dixit ut eos non offenderet.

Amici diu manserunt ut sine periculo trans mare navigarent. maneo,2.mansi

Pompeius copias collēgit ut trans mare fugeret.

Laborabamus ut divites essemus. / /// Laborāmus ne pauperes simus. (poticaj)

Hannibal venenum sumpsit ne vivus in manus Romanōrum caderet.

Cato sibi ipse mortem dedit ne Caesarem principem civitatis agnosceret. agnosco,3.-nosci=spoznati

Bato ducenta milia militum collegit ut Romanis obsisteret.

Caesar pontem trans Rhenum aedificavit ut in Germaniam transiret.

KONJUNKTIV PLUSKVAMPERFEKTA AKTIVA (neispunjiva želja za prošlost)

Utinam prius pacem fecissent! = Kamo sreće da su prije sklopili mir!

Utinam laudi magis quam pecuniae homines studuisserent! studeo,2.-ui = nastojati, truditi se,učiti,težiti

Utinam Vercingetorix omnes Gallos contra Romanos duxisset!

Utinam amicum fidelem habuissem!

Utinam te numquam solam reliquissem!

Utinam ne triumviri Ciceronem interfecissent!

Utinam id malum numquam vidiisse!

Utinam ne Graeci Troiam expugnavissent! (neispunjiva želja)

Utinam ne hostes patriam nostram vastavissent!

Utinam plurimum tempus in meo amoenissimo Laurentino peregrissem! Plinije

KONJUNKTIV PERFEKTA AKTIVA (stroga zabrana-2.lice; mogućnost; dopuštanje)

Dixerim veritatem totam. (mogućnost) = Mogao bi reći

Nemo iniuriam fecerit! (prijetnja) Da nitko nije učinio nepravdu!

Ne id feceris! (prijetnja) = Da nisi to učinio! ELEMENTA LATINA

Demosthenem perfectum oratorem facile dixeris. (mogućnost)

Nullam Caesaris virtutem magis laudaverim quam celeritatem. (mogućnost)

Dubitaverit quis in mea sinceritate. (mogućnost) = Mogao bi tko posumnjati... sinceritas

Dives ne fuerit, vivere scivit. (dopuštanje) = Neka nije bio bogat, znao je živjeti.

KONJUNKTIV PREZENTA PASIVA

Laudetur Jesus Christus! = Neka je hvaljen

Audiatur et altera pars.

Ut ameris , ama!

Cruelitas Carthaginiensibus numquam ignoscātur! Neka se nikada ne oprosti okrutnost Kartažanima! (želja)

Secernāntur probi homines ab improbis! =Neka se odijele pošteni ljudi od nepoštenih!
secerno,3.

Litteris studete, discipuli, ut ā parentibus et magistris laudemini.

Ex urbe nunc discede ne metu et armis opprimar. (Cicero)

Gallinae pinnis fovent pullos ne frigore laedantur.

KONJUNKTIV IMPERFEKTA PASIVA

Utinam mores ne perderentur! Perdo,3. = izgubiti Kamo sreće de se običaji ne gube!

Utinam ego tertius vobis amicus ascriberer! Ascribere = pripisati,pribrojiti = Kamo sreće da se ja pribrajam vama kao treći prijatelj! (rekao tiranin kad je vidio kako su dva prijatelja spremni umrijeti jedan ua drugoga)

KONJUNKTIV PERFEKTA PASIVA

Nimiā misericordiā commotus ne sis! = Prevelikim milosrđem da nisi bio ganut!

KONJUNKTIV PLUSKVAMPERFEKTA PASIVA

Utinam ā Romanis in Hispaniā victi essent! = Kamo sreće da su pobijedeni od Rimljana u Hispaniji!